

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Cap. XIII. - An voluptates corporis magis expetantur quàm voluptates
animi? [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

Resp.

Docet quoddam finis nō per se, sed respectiue & comparatē.

Opp.

Dolor non est quoddam malum, ergo argumentum illud à contrarijs in textu non tenet, scilicet quod voluntas sit bonum. Antecedens probatur, quia officium est iusti dolore malos affligere: officium est amici pro suo amico aliquando dolere.

Resp.

Dolor sumitur, vel pro

{	Malo culpæ.
	Malo pænæ, & sic conceditur, quod vir studiosus possit & debeat aliquando dolere, & etiam dolorem inferre.

CAP. XIII.

An voluptates corporis magis expetantur
quàm voluptates animi?

An difficile sit tenere rationem & modum in
voluptate?

An deus vnà & simpliciter in perpetuum
voluptate perfruatur?

BESTIA multiceps quidem est corporis voluptas, si turma malorum affectuum comitata mentis arcem inuauerit, Est ergo huic malo in ipso primo

Vuluptatum
iniciis obstan-
dum est

mo impetu & acie occurrendum; si diu-
 tius tecum ludere patiaris, à portu, vt a-
 iunt in syrtē incidēs. Audi philosophū,
 difficile est modum & rationem in vino,
 venere, epulisq; tenere. Omnes quidem
 voluptatem expetunt & venantur, sed
 pauci admodum reperiuntur, qui in me-
 ditis delitiis rectam rationem audiunt.
 Sunt, inquit Aristoteles, voluptates quæ-
 dam corporis fortuito bonæ, sunt etiam
 necessariæ (illas intelligit, quæ vitā & spe-
 ciem conseruant & tuentur) At in his im-
 modicè & sine ordine volutare pecudis
 potiùs quàm hominis haberi debet.
 Causæ cur istæ corporis voluptates magis
 à nobis expetuntur tres sunt; prima, quia
 dolorem, (quē fugit natura) vt medici-
 næ tollunt & diminuant; secunda quia
 scintillalis istius affectus magis quàm aliis
 accenditur natura: tertia quia sine volu-
 ptate nec species augetur, nec conserua-
 tur vita. Hinc illud concluditur, quod o-
 mnium sit difficillimum, rationem &
 modum in cupiditate tenere; Ratio est,
 quia voluptas ab vtero suscepta, adeoque
 nobiscum enutrita naturam veluti captā

Modum in
 voluptatibus
 tenere diffi-
 cillimum est.

Voluptates
 corporis cur
 magis expe-
 tuntur quam
 animi volu-
 ptates.

& captiuam tenet: Non tamen vna & simplici voluptate quisquā capitur. Est enim satietas rerum omnium. Est vnus & eiusdem voluptatis nausea. Lege Aristoteli in textu: Res, inquit, nulla nos semper eadem delectat, quod non sit natura nostra simplex: siquidem habet in se quiddam admixtum & dispar, suiq; dissimile. Itaque concludit solum Deum vna eademque simplicissima voluptate perfrui & gaudere. Quippe (vt ait) est eius essentia simplex, vna, & incommutabilis, cui vna simplex & essentialis voluptas sufficit. vt enim cœlum ab eodem puncto idem voluitur: ita Deus in circumferentia naturæ suæ, id est, in seipso delectatur. Extra Deum nihil est satis dignum, nihil satis excelsum, nihil satis diuinū, quo caperetur: Placet tamen ei ex immensa bonitate seipsum nobis in puncto quasi habitatibus sic communicare, vt si illo solum delectemur, cœlum pro terra, æternitatem pro isto incolatu & miseria commutemus.

Voluptate
simplici solus
Deus perfrui-
tur.

Distin.

Distinctio.

Magis experiuntur Dolorem fugant.
 corporis voluptates, quia } Magis naturam demulcent.
 } Speciem vitamq; conseruant.

Distinctio secunda.

Difficile est modū Naturalis,
 tenere in voluptate } Delectabilis,
 te, quia est } Infidiosa & subtilis, vnde Homea

Fraus animos que prudentum insidias a se sellit.

Distinctio tertia.

Simplex volu- } Essentialis & absoluta, quæ est in
 ptas est duplex, } deo.
 vel } Accidentalit seu fortuita, quæ in
 } felici contemplatiuo cernitur,
 } qui voluptatem vnâ, simplicem,
 } & perpetuam in summo bono
 } collocatam habet.

Opp.

*Queliber potentia maximè fertur ad suum propriè
 obiectum, sed bonum animi est proprium obiectum vo-
 luntatis, ergo ad bonum animi maximè fertur: quo cõ-
 esso sequitur, quòd magis voluptatem corporis nõ ex-
 petat, quæ est tantum bonum per accidens. Maior est A-
 ristotelis in tertio de anima: Minor est Aristotelis in
 tertio ethic. cap. 4.*

Resp.

Voluntas } Separatim & absolute, & sic fertur ma-
 confide- } ximè ad bonum animi.
 rat ur, vel } Coniunctim cum corpore, sic maximè na-
 } turam & voluptatem corporis propter
 } vnionem & consensum expetit.

LI 4 *Opp.*

Op. contra secundam.

Non est difficile continenti & temperanti voluptatem refrenare, ergo non est difficile modum tenere in delicijs.

Resp.

Ratio est fallax, nam ducitur à secundum quid ad simpliciter.

Opp. contra tertiam.

Deus est secundū Aristoteli primus motor septimo physice, sed primus motor nō solum seipso, sed etiam infinito motu sue spheræ delectatur: ergo vna, simplici, & incommutabili voluptate non fruatur.

Resp.

Delectatur ratione, ordine, & conseruatione omnium qua finxerit. Hinc tamen non sequitur, quod vna & simplici voluptate non perfruatur, quippe ab illo hæc sunt, & ad illum redeunt: ita vt rectè concludat philosophus, Deum solum seipso, & propter seipsum delectari, quem si in contemplatione summi & æterni boni imitemur, dubium non est, quin in illo vna, simplici, & incommutabili voluptate ipsi nos etiam perfruamur.

LAVS DEO.

LIBER